

Mazowsze.
serce Polski

pref
PARTNERSTWO
NA RZECZ
EDUKACJI
FINANSOWEJ

Seminarium Edukacja Finansowa dla każdego

Warszawa, 30 listopada 2016r.

NBP

Narodowy Bank Polski

Dariusz Rostkowski – doradca w Departamencie Komunikacji i Promocji NBP

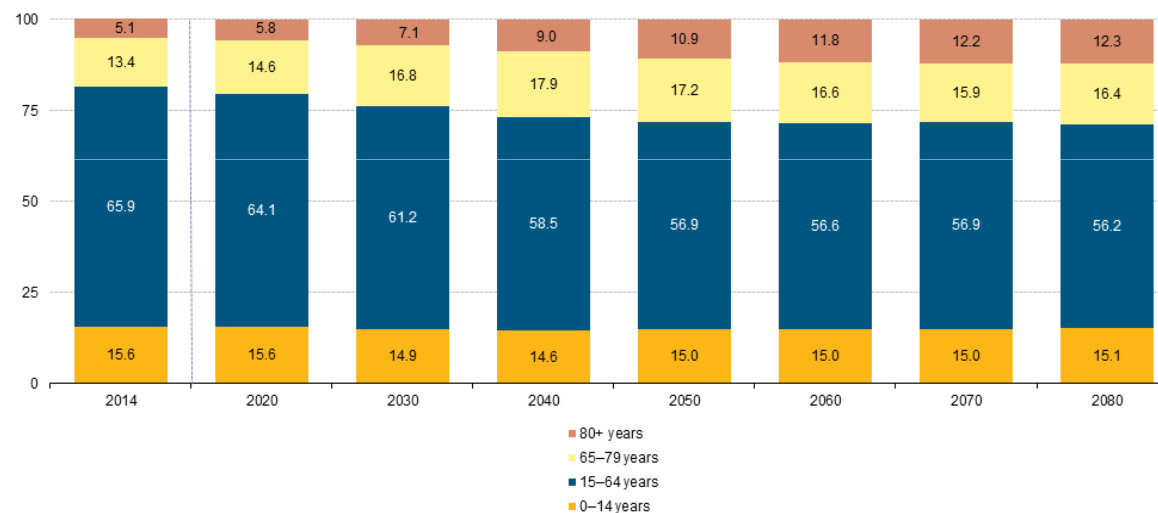
Edukacja finansowa seniorów

Warszawa, 30 listopada 2016

Skąd problem?

Populacja 28 krajów Unii Europejskiej według głównych grup wiekowych: rok 2014 i szacunkowe perspektywy 2020-2080 (w proc.)

Ludzie w nieszczęściu szybciej się starzeją – Homer

Kim są wykluczeni?

Wykluczenie społeczne - brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich.

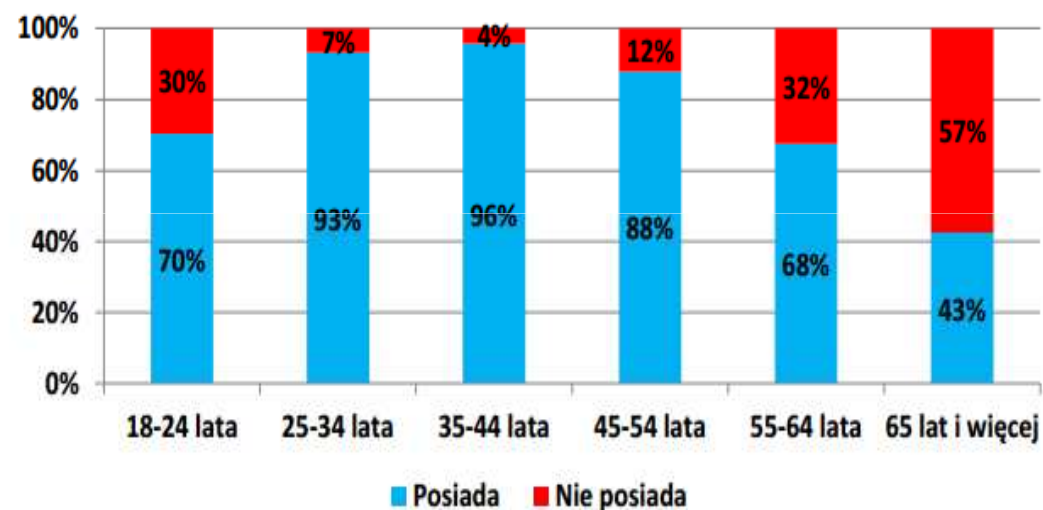
(Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski)

Wykluczenie finansowe - proces, w którym obywatele doświadczają problemów w dostępie i / lub korzystaniu z produktów i usług finansowych na rynku w zakresie odpowiednim do potrzeb oraz umożliwiającym normalne życie w społeczeństwie.

(Raport Komisji Europejskiej z 2008 r. pt. *Świadczenie usług finansowych i zapobieganie wykluczeniu finansowemu - Financial Services Provision and Prevention of Financial Exclusion*)

Kto unika banku?

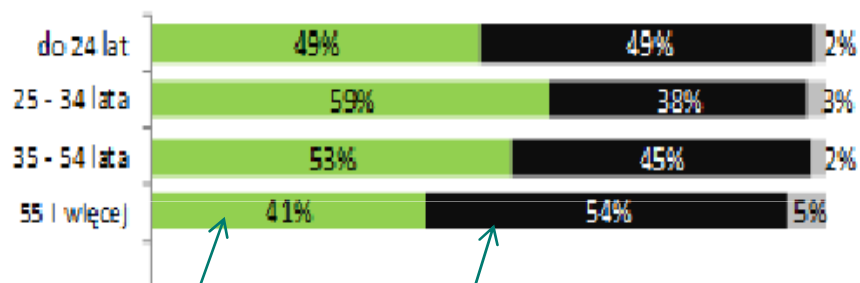
Posiadanie konta bankowego przez Polaków w zależności od wieku

Ponad połowa Polaków powyżej 65 roku życia nie ma możliwości korzystania ze swojego rachunku w banku, dla porównania w Belgii jest to 1,6 proc., w Niemczech 0,5 proc., we Francji 0,3 proc., a w Szwecji 0,1 proc. – przy średniej unijnej 18,1 proc.

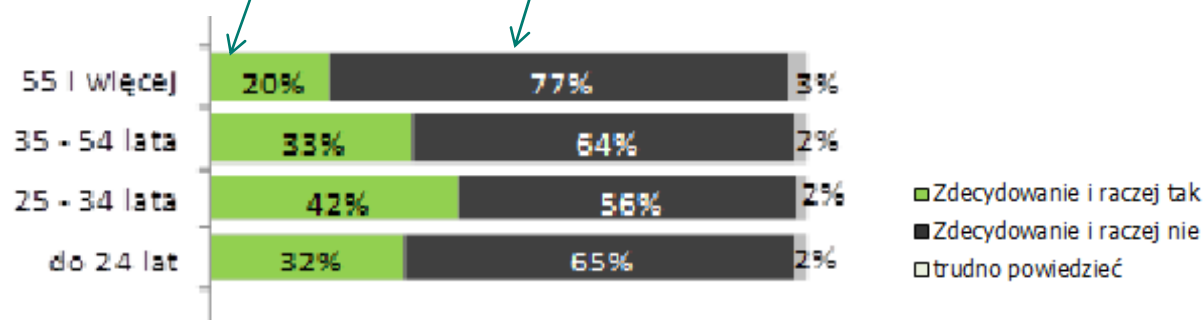
Czy seniorzy interesują się ekonomią? Czy jest zrozumiała?

Wiedza z zakresu ekonomii, finansów i gospodarki jest **interesująca...**

*Zainteresowanie
ekonomią niezbyt
imponujące, ale
dwukrotnie większe...*

Wiedza z zakresu ekonomii, finansów i gospodarki jest **łatwa do zrozumienia...**

*...niż obawy przed
zrozumieniem jej
praw.*

Co seniorzy wiedzą o finansach?

<u>Jaka jest moja wiedza dotycząca podstaw finansów ?</u> Krótki test sprawdzający.	Tak	Nie	Nie wiem
1. Opłata miesięczna za konto internetowe jest zwykle wyższa niż za tradycyjne (obsługiwane w oddziale banku)	6	73*	21
2. W ciągu 14 dni masz prawo odstąpić od umowy pożyczkowej, którą zawarłeś/ zawarłaś (tzw. chwilówki)	73*	4	23
3. Płacenie w sklepie kartą płatniczą zwykle podwyższa cenę zakupów o dodatkową prowizję	12	73*	15
4. W razie upadłości banku lub SKOK-u państwo gwarantuje Ci zwrot Twoich depozytów do ok. 430 tys. zł (równowartość 100 tys. euro)	64*	4	32
5. Darowizna na rzecz osób najbliższych (dzieci, wnuki, rodzeństwo, rodzice) z zasady nie jest opodatkowana	65*	21	14
6. W sklepie AGD mikser kuchenny kosztował 100 zł; jego cenę najpierw podniesiono o 10 proc., a następnie przeceniono o 10 proc. Teraz jest tańszy	35*	50	15
7. Inwestując pieniądze na Giełdzie Papierów Wartościowych w akcje możesz część z nich stracić	75*	10	15
8. Narodowy Bank Polski to bank centralny państwa; możesz w nim założyć konto osobiste	29	58*	13
9. Inflacja oznacza wzrost przeciętnego poziomu cen, natomiast deflacja – długotrwały spadek przeciętnego poziomu cen	81*	10	9
10. W handlu zagranicznym największym partnerem naszego kraju są obecnie Niemcy	58*	6	36

Co seniorzy chcieliby wiedzieć?

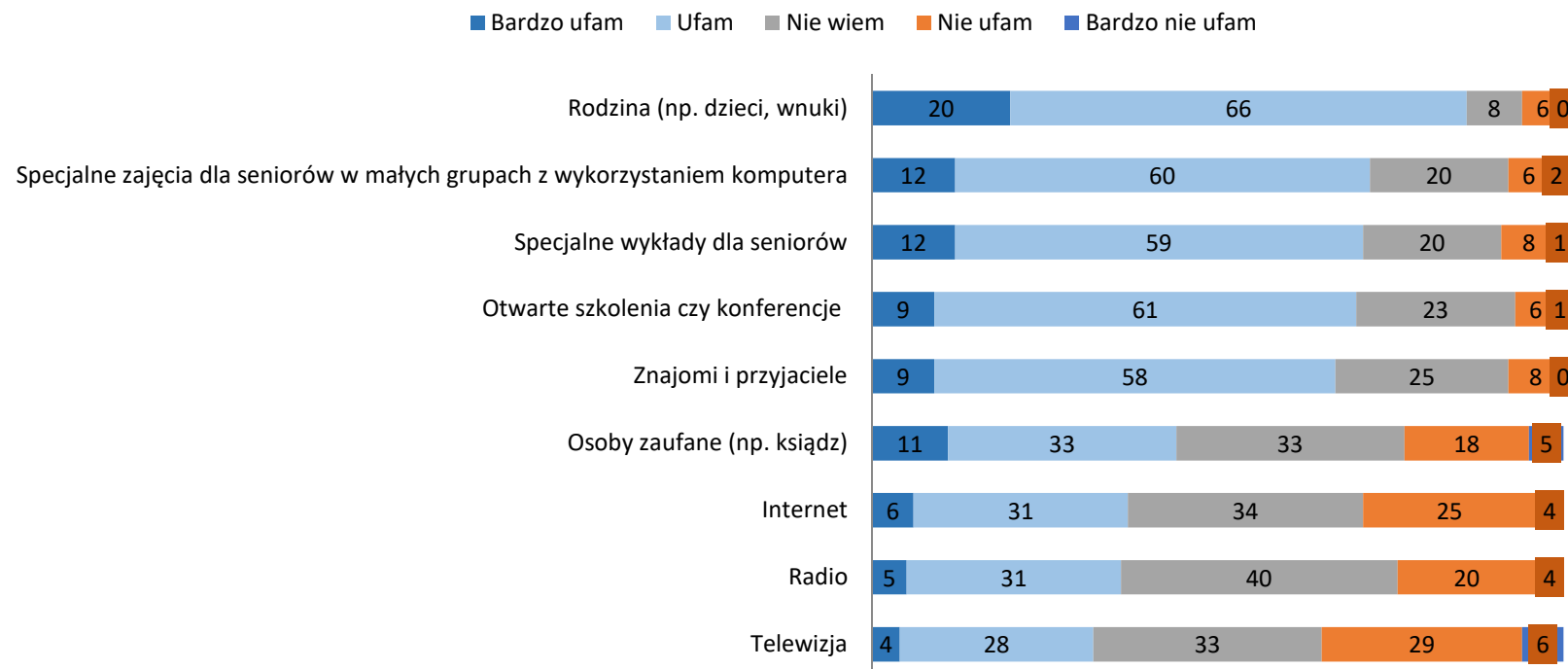
Wiedzę dotyczącą których zagadnień chcą uzupełnić (w proc.)?

■ Bardzo chcę ■ Chcę ■ Nie wiem ■ Nie chcę ■ Bardzo nie chcę

Kto powinien edukować seniorów?

Skąd chciałbym czerpać wiedzę - jakim źródłem ufam najbardziej (proc.)?

Jakie są rekomendacje OECD?

- wsparcie bezstronnych działań na rzecz edukacji finansowej;
- prowadzenie ww. edukacji począwszy od nauki w szkole;
- zachęcanie instytucji finansowych do większej aktywności;
- odróżnienie edukacji od doradztwa komercyjnego;
- zachęcanie instytucji finansowych, aby sprawdzały, czy klienci rozumieją dokumenty, które podpisują;
- zróżnicowanie edukacji według grup społecznych i ich potrzeb;
- uświadomienie przyszłym emerytom konieczności budowania programów oszczędnościowych;
- wspieranie narodowych kampanii edukacyjnych.

Jak uczyć?

Inicjatywy edukacyjne:

- kampanie społeczne;
- projekty w mediach (TV, radio, prasa);
- wykłady, szkolenia, konferencje.

Nieprzemyślane decyzje klientów i nieodpowiedzialne działania instytucji finansowych doprowadziły w USA do kryzysu na rynku nieruchomości. W jego efekcie od października 2006 r. do listopada 2013 r. **banki w USA odebrały domy i mieszkania ok. 7,7 mln rodzinom**. Były też bolesne konsekwencje społeczne – **37 proc. osób** objętych procedurą sprzedaży własności dłużnika miało **objawy głębokiej depresji**.

Jak uczyć?

Nowoczesne i bezpieczne finanse seniora (Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń UTW)

- projekt adresowany do słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
- odbyło się **pięć edycji projektu**, w ostatniej zorganizowano **40 wykładów** dla **2000 słuchaczy** i **80 warsztatów** dla **800 uczestników** na temat finansów osobistych i racjonalnego zarządzania budżetem domowym;
- uruchomiono punkt informacyjno-doradczy, który udziela seniorom porad finansowych.

Jak uczyć?

O finansach w bibliotece (Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego)

- odbyły się cztery edycje projektu;
- przeszkolenie ponad **180 pracowników bibliotek**, a następnie ponad **2100 osób starszych**;
- przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej oszczędzania, inwestowania, ubezpieczeń
- zajęcia w 95 bibliotekach z 15 województw;
- oswojenie seniorów z komputerem i internetem – możliwość korzystania z bankowości internetowej.

- Zdecydowałam się na uczestnictwo w kursie kierowana chęcią spotkania się z ludźmi w moim wieku. Spędzając czas w miłej atmosferze nabyłam nowe umiejętności. Przekonałam się o tym podczas wakacji, kiedy przypominałam sobie o rachunku do zapłacenia. Pani w recepcji hotelu pozwoliła mi skorzystać z komputera. Po raz pierwszy samodzielnie wykonałam płatności za pośrednictwem elektronicznego konta. Zobaczyłam dumę w oczach córki!

(pani Józefa z Włodawy)

Dziękuję za uwagę :-)

dariusz.rostkowski@nbp.pl

Narodowy Bank Polski

www.nbp.pl